

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28332>

Özet

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i (O?TÖ), 2006 y?l?nda Demirkaya ve Genç taraf?ndan bireylerin ormanlara yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmis? özgün bir psikometrik araçtır. Geli?tirme çal??malar?, ölçe?in yüksek düzeyde güvenirlilik ve geçerli?e sahip oldu?unu göstermiştir. Ölçek, 36 maddeden olumakta ve ormanlar?n ekolojik, ekonomik ve kültürel de?erlerine ili?kin farklı bak?? aç?lar?n? de?erlendiren alt? farklı alt boyutu kapsamaktadır. O?TÖ, özellikle çevre e?itimi ve çevresel psikoloji alanlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, Orman tutumu, Çevresel psikoloji, Faktör analizi, Likert ölçe?i, Güvenirlilik, Geçerlik, Ekolojik tutumlar.

Yazarlar

Hilmi Demirkaya, H. Genç.

Amaç

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ormanlara ve ormanc?lık faaliyetlerine yönelik bilişsel, duyuşsal ve davranışsal e?ilimlerini kapsamlı bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve çevre psikolojisi alanlar?nda, tutumlar?n belirlenmesi ve çevre bilinci geli?tirme programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi için kritik bir araç olarak tasarlanm??tır.

Ölçek, ormanlar?n korunmas?, ekonomik kullan?m?, ekolojik önemi ve estetik de?eri gibi çok boyutlu konulara ili?kin tutum farklılıklar?n? ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu sayede, ilgili araştırmacılar ve politika yapıcılar, hedef kitlelerin ormanlara bak?? aç?s?n? daha iyi anlayarak buna uygun e?itim ve koruma stratejileri geliştirebilirler.

Yapı

Ölçek, doğrudan "Ormanlara ?li?kin Tutum" yap?s?n? ölçmektedir. Tutum, genellikle belirli bir nesneye, duruma veya kişiye karşı gösterilen de?erlendirici bir e?ilim olarak tanımlanır. Bu ölçek bağlamında, tutum yap?s? altı temel faktör (alt boyut) aracılığıyla ele alınmaktadır. Bu faktörler, bireyin ormanlara sadece ekonomik bir kaynak olarak mı yoksa korunması gereken doğal bir varlık olarak mı baktığını ayrıştırmaya yardımcı olur.

Faktör analizi ile belirlenen bu alt boyutlar, tutumun karmaşık doğasını yansıtarak, ormanlara yönelik bireysel inançlar?n ve de?er yargıların derinlemesine incelenmesine olanak tanır.

Ölçek, ormanlar?n sürdürülebilirli?i, faydalar? ve korunmas?na yönelik bireysel düzeydeki e?ilimleri ölçer.

Geçerlik

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, hem **kapsam geçerli?i** hem de **yap? geçerli?i** üzerine odaklanm??t?r. Kapsam geçerli?i, madde yaz?m sürecinde izlenen titiz a?amalar ve maddelerin toplam test korelasyonunun yüksekli?i ile kan?tlanm??t?r. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tutum yap?s?n? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?i olu?turan maddelerin teorik beklentilerle uyumlu olarak alt? farklı faktör ?eklinde grupland???n? göstermi?tir. Bu alt? faktörlü yap?, ölçe?in psikolojik yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü ve yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme a?amas?nda haz?rlanan deneme formundaki 69 madde için hesaplanan Alpha katsay?s? **.86** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in ba?langıç formunun bile yüksek bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Madde seçimi ve eleme süreçleri tamamlandıktan sonra, nihai formu olu?turan 36 madde üzerinden Cronbach Alpha katsay?s? tekrar hesaplanm?? ve **.90** gibi mükemmel bir de?ere ula??lm??t?r. Literatürde kabul edilen bu yüksek katsay?, Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin tutarlı ve güvenilir ölçümler yapt???n? aç?kça kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek amac?yla gerçekleştirilen ke?fedici faktör analizi, ölçe?in alt? ana boyuttan olu?tu?unu ortaya ç?karm??t?r. Bu alt? faktör, ormanlara yönelik tutumun çok yönlü do?as?n? temsil etmektedir ve her bir faktör, ilgili maddelerle güçlü korelasyon göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesini güçlendiren temel bir bulgudur.

Alt? faktörlü da??ılım, ara?tırmacılara sadece genel bir tutum puanı de?il, aynı zamanda bireylerin ormanlar?n korunmas?, ekonomik kullan?m? ve kültürel de?eri gibi spesifik alanlardaki e?ilimleri hakkında da detaylı bilgi sunmaktadır. Ölçek toplam 36 madde ile bu alt? faktörü temsil etmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Ölçeği (1= hiç katılmıyorum - 5 = tamamen katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Geniş Kitle (Özellikle Eğitim ve Çevre Bilinci Çalışmaları Hedeflenmiştir)

Age Group: Belirtilmemiştir (Genellikle Yetkinler veya Orta/Yüksek Öğrenim Öğrencileri)

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki bireylerin ormanlara ilişkin tutumlarını ölçmek üzere geliştirilmiştir.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan anket formatında, toplam 36 madde üzerinden bireylerin katılım düzeylerini belirlemeye dayalıdır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Ormanlar, Çevre eğitimi, Psikometrik özellikler, iç tutarlılık, Korelasyon, Kapsam geçerliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hdemirkaya@akdeniz.edu.tr

Correspondence Address: Akdeniz Üniversitesi (Sorumlu yazar Hilmi Demirkaya'nın iletişim adresi esas alınmıştır).

Çizinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2006

Çizinler ve Kullanım: Ölçek, akademik ve eğitim amaçlı kullanımlar için genellikle orijinal kaynak (Demirkaya & Genç, 2006) belirtilerek erişilebilir durumdadır. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Bilinmiyor (Akademik araştırmalarda genellikle ücretsizdir).

Kaynaklar

Demirkaya, H. ve Genç, H. (2006). Ormana ?li?kin Tutum Ölçe?i geli?tirilmesi. *Kastamonu E?itim Dergisi*, 14(1), 39-46.

Bu çal??man?n orijinal yay?n ba?lant?s? burada yer almaktadır: kefdergi.com.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ormanlara-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf.

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ormanlara ?li?kin Tutum Ölçe?i, 6 alt boyut ve 36 maddeden olu?maktadır:

- 1. Alt boyut (8 m):** Ormanlarla ilgili toplant? ve etkinliklere seyerek kat?l?r?m.
- 2. Alt boyut (7 m):** Türkiye ormanlar?nda bir yang?n ç?karsa, ev ve i? yerlerine zarar vermedi?i müddetçe yanmas?na izin verilmelidir.
- 3. Alt boyut (6 m):** A?açlar?n nas?l oksijen ürettiklerini ö?renmek s?k?c?d?r.
- 4. Alt boyut (6 m):** Bir orman?n orman ürünleri (kereste, ka??t, odun vb.) sa?lamas?, insanlar?n onu güzel bulmas?ndan daha önemlidir.
- 5. Alt boyut (6 m):** Bir ormanda yer alan a?açlar? sevme dü?üncesi bana göre saçmal?kt?r.
- 6. Alt boyut (3 m):** ?nsanlar, tahrip etmeden de ormanlardan yararlanabilirler.